

BETON

KULTURNO PROPAGANDNI KOMPLET BR. 100, GOD. IV, BEOGRAD, UTORAK, 13. JUL 2010.

st

Redakcija: Miloš Živanović, Saša Ilić, Tomislav Marković, Saša Čirić; Font Mechanical: Marko Milanković; E-mail: beton@danas.rs, redakcija@elektrobeton.net; www.elektrobeton.net; Sledeći broj izlazi 27. jula

MIXER

Piše: Daša Drndić

RASTANAK S BEOGRADOM

Nažalost, danas je moć svake temeljito (ne šminkerski) subverzivne akcije da, ako ništa drugo, prouzrokuje bar po neku pukotinu u „zabetoniranom“ mišljenju nemisleće većine, a kamoli da potakne radikalne društvene, političke, pa i umjetničke promjene – nikakva. Subverzivne akcije nemaju moć. Subverzivne akcije nemaju novaca. Subverzivne djelatnosti provodi mali broj osviještenih čiji se glasovi u sveopćoj potmuloj, razarajućoj huci koju proizvodi kapitalistički monstrum (ni blizu izdisanja), doimaju kao šapat. Dodatna nevolja sa svim vrstama manjina

je nam kroje dramatično osiromašene, ispražnjene, živote, iako je malo vjerovatno da će do tektonskog pomicanja tla za sada doći. Danas je više nego očito koliko se Miljković prevario. Nema prejakih riječi, umire se od mnogo opakijeg oružja čije se sjeme začinje u ideji, u misli, ali materijalizira u „akciji“. *Treba* plesati taj istrzani, zamarajući tanz, jer bez nekih, pa i naizgled perifernih utopija, osobnih i kolektivnih, umire se isprazno i sporo. Ako s vremena na vrijeme koji novi „graditelj snova“ kroči u buntovni svijet manjina, trud se isplati.

Saša Čirić pozvao me je da za jubilarni broj „Betona“ na četiri kartice teksta skrojim, kolažiram, „kulturno-političku razglednicu Beograda prije i poslije 1990-tih“. To je (meni) nemoguće učiniti. Beograd od toga zaslužuje i više i manje. Osamnaest godina od našeg rastanka možda je dovoljno da se smire strasti. Ipak, ovako ili onako, Beograd se (još uvijek) provlači kroz knjige koje pišem.

Prema Barthesu, osnovna tehnika diskursa je fragmentacija ili – digresija, odnosno – ekskurzija. Znači, ta razglednica Beograda bila bi neka kao (moja) fotografija, kratki izlet, digresija u odnosu na ovo što oko mene tika-taka danas. Kao što se iza rožnice nalazi iris koji se, poput blende na fotoaparatu otvara ili

MIXER

Daša Drndić: Rastanak s Beogradom

CEMENT

Milica Jovanović: Loša knjiga loših ljudi

VREME SMRTI I RAZONODE

Vojko i Savle: Saopštenje za javnost
Predrag Lucić: Betonu umesto čestitke

BULEVAR ZVEZDA

BETON, KPK

ILUSTRACIJE U BROJU

Nikola Korać

jest to što njihov opstanak ovisi o milosti većine. Pa se te, svakojake manjine, međusobno „tješe“ i držeći se za ruke plešu svoja mala kola (u koja ne pripuštaju „neprijatelje“), a „aždaja“ tapkanje njihovih koraka osjeća kao blago škakljanje po svom hrptu. Svejedno, treba i dalje talasati, pa i bezobrazno, bez zadržke provocirati i podbadati, otkrivati raznorazne svinjarije ko-

zatvara i regulira količinu svjetla koja ulazi u oko, tako bih i ja sad mogla fokusirati beogradske detalje i, usmjeravajući ih prema unutra, praviti sliku. Vidni aparat nije naprosto kamera, bi-lježnik informacija. U procesu gledanja, oko i mozak organiziraju, analiziraju i prerađuju podatke iz vanjskog svijeta, a oko fokusira samo *dijelove* vidljivog svijeta, dok nepotrebne, redun-

dantne podatke eliminira. Takav svjesno-nesvjesni proces, taj kontrolirano-spontani pohod u vrijeme i događaj, bila bi moja višedimenzionalna razglednica. Ali to je posao za dugačak i opširan tekst, za (unatoč drastičnoj selektivnosti) složen tekst, u najmanju ruku složen koliko je bilo složeno moje trideset i osmogodišnje življenje u Beogradu, sa Beogradom. Možda, ukoliko emocije i sjećanja posve ne presahnu, jednoga dana napravim sliku Beograda koji ću promatrati okom kukca. Oči kukaca sastoje se od stotina cjevčica na čijim vanjskim krajevima nalaze se fiksne leće. Vidno polje je široko a vrh svake cjevčice formira sićušnu sliku dijela okoline ispred sebe.

Susan Sontag pisala je o fotografiji kao elementu mita, kao statičnom objektu koji iz zagrljaja vremena čupa slike onoga što je nestalo, bilo da se radi o ljudima, prostoru ili pejzažu, i tako postaje aktivni pomagač pri svakom procesu žalovanja čija je svrha, između ostalog, i pomirenje sa stvarnošću.

*

Dakle,

sličice (bljeskovi – bez oluja; klikovi):

14. maj 1992., 8.00. U stanu više nema nijednog predmeta. Samo zatvoreni sanduci i kartonske kutije. U njima je (valjda da se ne pretvori baš u krhotine, obložen slamom i onom mjehurastom plastičnom folijom) spakiran moj život. Žuti mačak Ivo („Zašto si svom mačku dala hrvatsko ime?“ pitaju Mašu šestogodišnje bliznakinje, naše susjede) poklonjen je Lebovićima, Zlati i Đorđu, koji ubrzo potom odlaze za Izrael.

Pretrčavam autoput do policijske stanice, odjavljujem boravak. Zašto idete u Reku? pita službenica. U Rijeku, kažem.

Carina. Plombiranje kamiona. Moj brat maše, postaje sve manji, nestaje. Granica između Hrvatske i Srbije je zatvorena. Do Rijeke putujemo rasklimanim šestotoncem preko Mađarske.

Nekoliko dana ranije:

U redakciju Dramskog programa donosim čokoladnu tortu za „oprostaj“ od kolega. Tadašnji glavni urednik, Zoran Popović, kaže: Dobro je što ideš, ti voliš more. Lektorka Radmila Vidak kaže: Dobro je što idete, vama se na licu vidi da niste Srпкиnja. Vojislav Donić pušta suzu: Jesam li ja pridoneo tvom odlasku? Prije toga Boda Marković za mene je govorio: ustaška pička. Tortu su pojedli sekretari Aleksej Rikovski i Saška Rajić i daktilografkinja.

Susjedi dolaze i plaču. Što plačete, kažem, i poklanjam im sve svoje cvijeće. Više nikada nisam kupovala sadnice. U stanu danas nemam nijednu saksiju.

Prije toga:

Mašu sam ispicala iz trećeg razreda osnovne škole. Nakon nekog mog teksta u ne sjećam se više kojim novinama, njena učiteljica Nada Milošević izvela je devetogodišnju Mašu pred razred, naredila joj da pročita taj tekst i zaključila: Tvoja je mama državni neprijatelj. To mi je Maša ispričala tek 1993. Pred naš odlazak Nadi Milošević poklonila sam srebrnu narukvicu, šestu od ovih pet kojima zveckam.

Nisam morala otići. Bio je to moj izbor. Ni iz Hrvatske nisam 1995. morala otići u Kanadu. I to je bio moj izbor. U Kanadi je bilo za razboljeti se. Toliko ljudi iz Sarajeva, toliko poznatih iz prethodnog života. Sve obezdomljeni. Izglobljeni. Stari za nove početke. Rekla sam sebi, vratit ću se u posjet Beogradu, kad padne Milošević.

*

Odsjela sam u hotelu. To je već bilo bolesno. Srela sam ljude koji su se htjeli ljubiti, što nije dolazilo u obzir. Srela sam prijatelje, padali smo jedni drugima u zagrljaj: u Knez Mihailovoj odmah sam naletjela na Ivana Čolovića i na Ranka Bugarskog. S Dorom Sekulić otišla sam na ručak. U Media centru vidjela sam Fiću Davida i još neke. Pomislila sam: Kao da nisam otišla. Onda se blenda zatvorila. Ponovno se smračilo. Otišla sam na grob svoje majke i ostavila mimoze. I vratila se u nervoznu Hrvatsku. Neki ljudi iz Beograda dolazili su u Hrvatsku, pa su kontakti djelovali neprekinuti. Kao da živimo po starom. Vidala sam kazališne ljude, među njima i bliske, Borku Pavićević, Branka Cvejića vidala sam često, s Vojom Brajovićem kupovala sam sandale za njegovu suprugu; Mirjana Stefanović nedostajala mi je, Milica Nikolić također. Srela sam Tanju Petovar u Fažani. Bilo je mnogo osoba u prethodnom životu. S nekima se dopisujem. S Goranom Cvetkovićem redovito se viđam, malo u Dramlju, kad nam na gradele peče skuše, malo u Rijeci, svojim starim automobilom dolazi po mene svakog ljeta i odemo na brionsku predstavu. Sve to ljekoviti su mali susreti, premda besmisleni – pothranjuju iluziju o neproticanju vremena. Još dva tri-puta otišla sam u Beogradu – uvijek na dan-dva. To je ništa. S Dejanom Ilićem, Svetlanom Gavrilović i s još nekim finim umornim ljudima, jednog oktobra, nerazumno ljetnog, otišli smo u neku kavanu, ne sjećam se koju. U bašti je sjedio Brana Crnčević. Posve opušten i tromboljen. Htjela sam otići. Pravi se da ga ne vidiš, rekli su mi. Miša Jovanović donio mi je svoje nove knjige o Rovinju, sljedećeg ljeta je umro. Nisam se mogla sjetiti koja je ulica Kolarčeva. To me je uzrujalo ali istovremeno je djelovalo oslobađajuće. Moja Maša „vratila se“ u Beograd nakon šesnaest godina. Napravila je dokumentarni film koji se zove „Moj Beograd“. To je tužan ali opor film. Čvrst mali film, bez patetike. Kad smo došle u Hrvatsku, njeni vršnjaci govorili su joj, Drndić je srpsko prezime. U Istri postoji selo Drndići. Pitala me je da li je Drndić srpsko prezime. Nisam joj odgovorila.

*

Posljednji put bila sam u Beogradu krajem maja 2010. Na manje od dva dana. Nisam imala vremena ni za što. Odlazeći na službeni sastanak prošetala sam od Kalemegdana do Trga Marksa i Engelsa (koji se, znam, više tako ne zove) i iznenadila se silnom drveću što na tom trgu raste. Usput sam srela Gorana Markovića pa smo jedno drugom rekli ciao, kao da se često viđamo. Početkom decembra 2008. u Puli sam gledala njegovu „Turneju“. Tad mi je poklonio svoje *Male tajne*, a kako ga otada nisam vidjela, željela sam mu nešto reći i o toj njegovoj dirljivoj kronici s posvetom: Daši, posle toliko vremena, za one godine koje stižu. To s vremenom za moju generaciju pokazalo se kao ozbiljna neka zavrzlama. To istjecanje bušnog nam, izbušenog vremena.

CEMENT

Piše: Milica Jovanović

LOŠA KNJIGA LOŠIH LJUDI

Antimemorandum-dum (V.B.Z. Beograd 2009)

Još je srpski velikan, mučki ubijen hrvatskom rukom (ali tako da izgleda kao da je sam sebe ubio, što je, kako će se pokazati, postala uobičajena praksa, da nas ubijaju tako da izgleda kao da sami sebe ubijamo, podmuklim podsticanjem autošovinizma) rekao: Ubi me prejaka reč. Nikada namere hrvatske kulturne – ali i globalne! - politike nisu bile tako ogoljene u svom antisrpsstvu, kao u trenutku kada se u Srbiji pojavila jedna prejaka knjiga, opasna po život svih Srba, gde god da su, u matici ili rasejanju, u izbegličkim kampovima ili u bolnicama, u kojima leče rane iz poslednjih (ali ne i poslednjih!) progona i srbocida. Ta latinična rafalna paljba po Srbima naziva se *Antimemorandum-dum*, a objavio ju je prošle godine hrvatski izdavač u Srbiji (eto, i to postoji u ova smutna vremena!). Nišan ove knjige uperen je u srce najmudrijih srpskih glava – od onih koji su postavili temelje srpstva u bezvremenosti neprolaza, do onih koji su se u poslednjim godinama suprotstavili katoličkom globalizmu i islamskim naftnim korporacijama, zbog čega su bačeni u kazamate takozvane međunarodne pravde u Hagu.

Knjiga već svojim naslovom otkriva prave namere njenih autora, uglavnom u narodu nepoznatih, malotiražnih književnih i paraknjiževnih mrsomuda, i njihovih nalogodavaca, atakujući na takozvani Memorandum Srpske akademije nauka i umetnosti, koji su navodno pisali neki naši ponajbolji akademici. Čak i da su ga pisali, što nikada nije niti će biti utvrđeno, taj takozvani memorandum začet je u savestima koje nisu mogle mirno da gledaju stradanje srpskog naroda na Kosovu, u Sloveniji i širom titoističke Jugoslavije. Tako će se pokazati da je *Antimemorandum-dum* istovremeno i knjiga oružane odbrane najgorih hrvatokomunističkih progona protiv slobode koji su Sr-

Prošla sam nekim ulicama i sjetila se brojeva kuća u kojima su stanovali neki prijatelji, 7. jula 51, ali ta ulica više ne postoji. Tadeuša Koščušskog 16. U bivši hotel „Toplice“ došla je moja Tanja. Samo smo se držale za ruke, nije bilo vremena za priču. Ona je jela juhu, ja sam pila coca-colu jer sve to vrijeme u Beogradu me je bolio želudac. Ima strašno oronulih fasada. U prizemlju tih oronulih, boginjavih zgrada nalaze se otmjene trgovine s robom poznatih svjetskih marki. Našla sam neke stare samoposluge, druge su nestale. Kip dječaka s Čukur-česme u Dobračinoj, također je nestao. Ostao je prazan postament. Taj kip djelo je strica moje bake, Splićanina Paška Vučetića koji je oženio izvjesnu Mariju. Oboje su odavno mrtvi i leže na Novom groblju, tamo gdje smo smjestili moju majku. Na tom grobu postoji još jedan njegov dječak s vrčem. Bojana Bratić javila mi je da se klima, da su i njega pokušali skinuti i odnijeti u rezalište za „honorar“ od pedeset eura. Slike Paška Vučetića vise u Narodnom muzeju grada Beograda. Trebale bi visjeti u Splitu. Te fasade beogradske potpuno su me razbucale. Beograd kao starac. Starac-izdajnik, starac-pokajnik. Osjećala sam se kao Arsenije Njegovan. Za utjehu, oba jutra provedena u njemu, skoknula sam do malog dućana iznad hotela, do kioska u kojem cijede prirodne sokove i pijuckala te vitamine da sebi olakšam disanje. U Hrvatskoj po pitanju Beograda imam malo sugovornika. Recimo, Bobu Matić, Mirka Kovača i Boru Ćosića ljeti. To bi bilo sve. Nedovoljno za izlječenje. Mogao je to, recimo biti i Goran Milić, ali njegova su sjećanja krenula nekim drugim stazama. Tako, još uvijek, kad nisam u Rijeci a želim reći da mi je u njoj nešto ostalo, kažem, tamo mi je – u Beogradu. To mi ide na živce, ali me i veseli. To, što se taj tatouage teško briše. Nisam kupila kajmak sad kad sam bila u Beogradu, neki iz redakcije *Svezaka* koji ne žive u Beogradu – jesu. Besmislene su te adoracije bez pokrića. Kao, primjerice, Jergovićevo oduševljenje Beogradom. I beogradskim kavanama, i beogradskom *Politikom*. I Tirketom. Tirnanića sam poznavala još otkad je imao dvadesetak godina, kad je sjedio na kamenom stepeniku kod Egija i Zore u Rovinju i pijuckao zelenu grappu.

U sebi nosim nivoe i nivoe Beograda. Od vrtića u Užičkoj, preko osnovne škole i brkate učiteljice Branke koja mi nije dopuštala da pišem lijevom rukom (a ipak jesam) i Prve beogradske gimnazije, do fakulteta, preko izdavačkih kuća i redakcija, do zubarra i liječnika, slikara i kipara, arhitekata i vodoinstalatera. Do Ksenije Anastasijević koja mi je na Filološkom predavala, s kojom sam nedavno vodila mučan razgovor nakon što je Bogdan Bogdanović umro. Prije četiri godine Bogdan je u Beču pitao Mašu, kako se vi, mlada damo, osjećate naspram romantizma? Nitko sa mnom nije tako pametno razgovarao, rekla je. Trideset i osam godina. Ipak. Ruševine generalštaba i dalje krase Ulicu kneza Miloša. Ali kipa Borisa Kidrića nema. Bio je to golemi kip, na platou ispod Ulice Narodnog fronta, blizu zgrade u kojoj je stanovala Marijetka Kidrić koja je nevjerovatno sličila

svome ocu. Ni Marijetke Kidrić u Beogradu više nema. Kad je Beograd bombardiran zvala me je Branka i pitala kako se po tom pitanju ponašaju ljudi u Hrvatskoj. Nikako, rekla sam joj. Ne plešu kolo. Branka je rekla da je u Beogradu strašno. Pitala sam je ima li struje, ima li vode, ima li hrane. Pitala sam je da li zna koliko je trajala opsada Sarajeva? Da li zna sa su Sarajlije zimi vršili nuždu u plastične kese čiji bi se sadržaj prvo zaledio, da bi se s dolaskom proljeća krenuo odmrzavati. Kad je pao Vukovar, rekla je, neka, mamu im njihovu. Čiju? Prije tog bombardiranja, Milošević & co. u Rambouilletu svirali su klavir i naručivali boce skupog vina, a svijet je čekao. Kako zaboraviti? Kada? Rijetko kad govorila sam sijalica. Na voždovačkoj pijaci 1991. tažila sam žarulje. Prodavač mi je rekao, marš! Imam ja i hrvatsku inačicu ove priče. O njoj stalno pišem, jer živim u Hrvatskoj, pa to neke u Hrvatskoj vrlo nervira. U Hrvatskoj bi da čitaju o ružnoći moje beogradske priče, u Srbiji, obratno. Ni jednim ni drugima ne dam takve priče. Svakome svoje. Kad smo iz redakcije *Sarajevskih sveski* išli u Prištinu na promociju časopisa, nitko iz Hrvatske nije htio poći. Svi su izmišljali neke obaveze, jedan je rekao da se ne želi zamjeriti svojim beogradskim prijateljima, pa sam tako otišla sama. Prije neki dan čitam u hrvatskim novinama „otkrice“ o čarobnoj knjizi Bekima Fehmiuja *Blistavo i strašno*. O toj knjizi pisala sam još 2001. ali kao da nisam. Nije bilo odjeka, a i Bekim je bio među nama. Branka Petrić rekla mi je hvala. Ja nisam Marlene Dietrich. Nemam tako lijepe noge i još sam živa. Nemam se gdje vratiti. Niti gdje ukorijeniti. Ostao mi je jezik. Miš-maš jezika koji me isključuje, kojim se isključujem. Koji me odaje, kojim se odajem. Ovaj sam tekst mogla napisati na nekoj varijanti srpskog, ali nisam htjela. Srpski mi također „bježi“, napušta me. Ili ja njega. Jedino kad se uznemirim, kad raspravljam sa zadržim hrvatskim nacionalistima, tada podižem glas i iz mene izlazi mješavina splitsko-srpskog. Kad sam onomad, 2000, bila u Beogradu, pričala sam za „Peščanik“. Rekli su mi, o kako lepo govorite hrvatski. Čitam, i „Peščanik se ugasio. Čitam, Vlasta Jalušić u Sloveniji je objavila knjigu *Zlo nemišljenja*. Miklavz Komelj piše pametne knjige i poeziju. Gal Kirn iz Amsterdama odlazi u Berlin i navraća u „svoju“ Ljubljanu. Dolaze novi ljudi, s kraćim sjećanjem, pa će možda u zraku biti manje ofucanih emocija, više radosti. Nedavno sam na ulici u Rijeci čula tinejdžere kako kažu „pikavac“. Ta je riječ, uz još mnoge, eliminirana, eksterminirana iz jezika horvatskog. Morala sam se nasmiješiti. Riječi se vraćaju, ne ubijaju, vraćaju se i donose slobodu ■

što bolji pisac, nadahnut verom pradedovskom i aktuelnim problemima u svetu, to veća opasnost po briselsko-vašingtonske planove. Jer znaju oni da bi jačanje Srba na Balkanu i konačna odbrana Kosova mogli da ugroze čitav svet, jer bi se desilo da Nemci revidiraju svoju popustljivost, kada su dozvolili da se holandski izdvoji kao zaseban jezik na osnovu one varijante narodnog govora koja se po diktatu zločinačkih Natovaca udaljila od nemačkog; Japanci bi se pokajali što su se povukli iz Mandžurije pod pritiskom svetskih sila, Norveška bi bila potpuno ukinuta kao narod i država, dok bi na osnovu istorijskog i moralno-civilizacijskog prava Afrika bila vraćena svojim kolonijalnim carstvima. Moglo bi se desiti i da bude revidirano glasanje kojim je, pukom slučajnošću, za zvaničan jezik Amerike izabran engleski a ne

nemački, u skladu sa totalitarnim interesima velikih sila. Sprečeno je to na vreme, jer znaju oni da bi se prave patriote u Srbiji danas daleko bolje sporazumele sa Nemcima, i da bi Srbi – da nisu bili porobljeni u titoističkoj Jugoslaviji, ustali protiv cepanja ove stare evropske nacije, i da bi, da nisu bili planski ometani konstantnim ugrožavanjem nacionalnih interesa, prvi krenuli u rušenje Berlinskog zida. Sasvim je moguće da ni rezultat čitavog rata za nezavisnost Amerike ne bi izdržao proveru božanske pravde. Strah od Srbije diktira globalne političke tokove, to je još Bizmark primetio. Imajući sve to u vidu, može se sa sigurnošću reći da je *Antimemorandum-dum* jedna loša knjiga koju su napisali loši ljudi. Ali jedno je sigurno: Ako **Beton** preživi – srpska književnost sa svim sigurno neće ■

VREME SMRTI I RAZONODE

Pišu: Vojko i Savle

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Hipotetički slučaj

Poštovani Srbi,

Nakon niza nemilih događaja koji uslediše po izlasku iz recesije, dogodio se incident nemiliji i od same ekonomske krize, koji nas je ponukao da se ovako oglasimo: Naime, pošto se naš 99. broj pojavio na kioscima, medijska grupa WAC odlučila je da nasilno preuzme *Kulturno-propagandni komplet Beton*.

Metode ovih bahatih manipulatora poznate su nam, nažalost, još iz doba I svetskog rata. A danas jedne ugledne narodne novine srpske već grcaju pod kapitalističkom patikom. Gledamo već mesecima šta se *Novostima* dešava, i pitamo se, pa dokle će više, ima li pravde na ovom svetu, hoće li se Strazbur ikada oglasiti nama u prilog, pa te sudije tamo napraviše karijere sudeći u korist onog nemoralnog novinara iz Kikinde. Slušamo noćima taj lelek koji se razleže disidentskim Dedinjem, neodlučni i nemoćni da nešto preduzmemo, a sada smo začuli zlokobno kucanje i na sopstvenim one-to-uch-lock vratima.

Kao što starogrčka mudrost veli: Parama se pamet stiče, tako smo se i mi opametili i progledali pošto su nam ngo dobročinitelji zavrnuili slavinu. I sada kažemo: braćo, zbijajmo se u kafane i kolumne, nema nam druge. Svi dobro znamo, možda se ponekad samo pravimo da ne znamo, da živimo u neprijateljskom okruženju. A svi su se u tom okruženju grupisali i ujedinili oko svojih interesa, i Hrvati, i Bošnjaci, Albance i da ne pominjem, samo smo mi Srbijanci vazda rogovi u kasi.

I opet taj lelek, opominje nas da je vremena sve manje, mora da se dela, ugroženi smo! To se guru čuje kroz noć, nekada vesela pesma mladog mornara, *Maroko, zemljo obećana...*, pretvorila se sada u gorku popevku, *Osta si sam, leute moj...*

Ne zapevaj, mali mornaru, vreme je fuzije!

Da, razlike među nama bile su znatne. Kako i ne bi. Mi smo uspevali, malobrojni ali temeljno stipendirani, da sprovodimo hrvatsku kulturnu politiku u Srbiji i miniramo srpsku politiku u Bosni.

Jesmo, bili smo gori muslimani od Pape.

Znamo, Lajpcig nam ne možete oprostiti. Progutajte gorku pilulu, vreme će sve da zaleći, pa i čir na crevu.

Grešili smo, ali kad te mnogo plate mnogo i grešiš – neka baci evro ko ne bi. Međutim, kada su temeljne vrednosti u pitanju – *Novosti* i Kosovo – mi moramo naći volje, snage i interesa da budemo jedinstveni. Zarad takvih ciljeva vredi se odreći po koje ti suče, prokleta bila, kako je primamljiva.

Dakle, mi kažemo: Kroz fuziju do sabornosti!

U ovako dramatičnim okolnostima treba da čuvamo leđa jedni drugima. U suprotnom, svi bismo mogli da budemo zlostavljani na najgrđi mogući način. Kao jedan nesuđeni budista reče, oni objekte tretiraju kao žene.

Sada vrlo dobro razumemo da *Novosti* nisu slučajno izabrana

meta. Pa ko je daleke '86. objavio *Sveti spis* što ga sačiniše guru i mudraci okruglog stola?

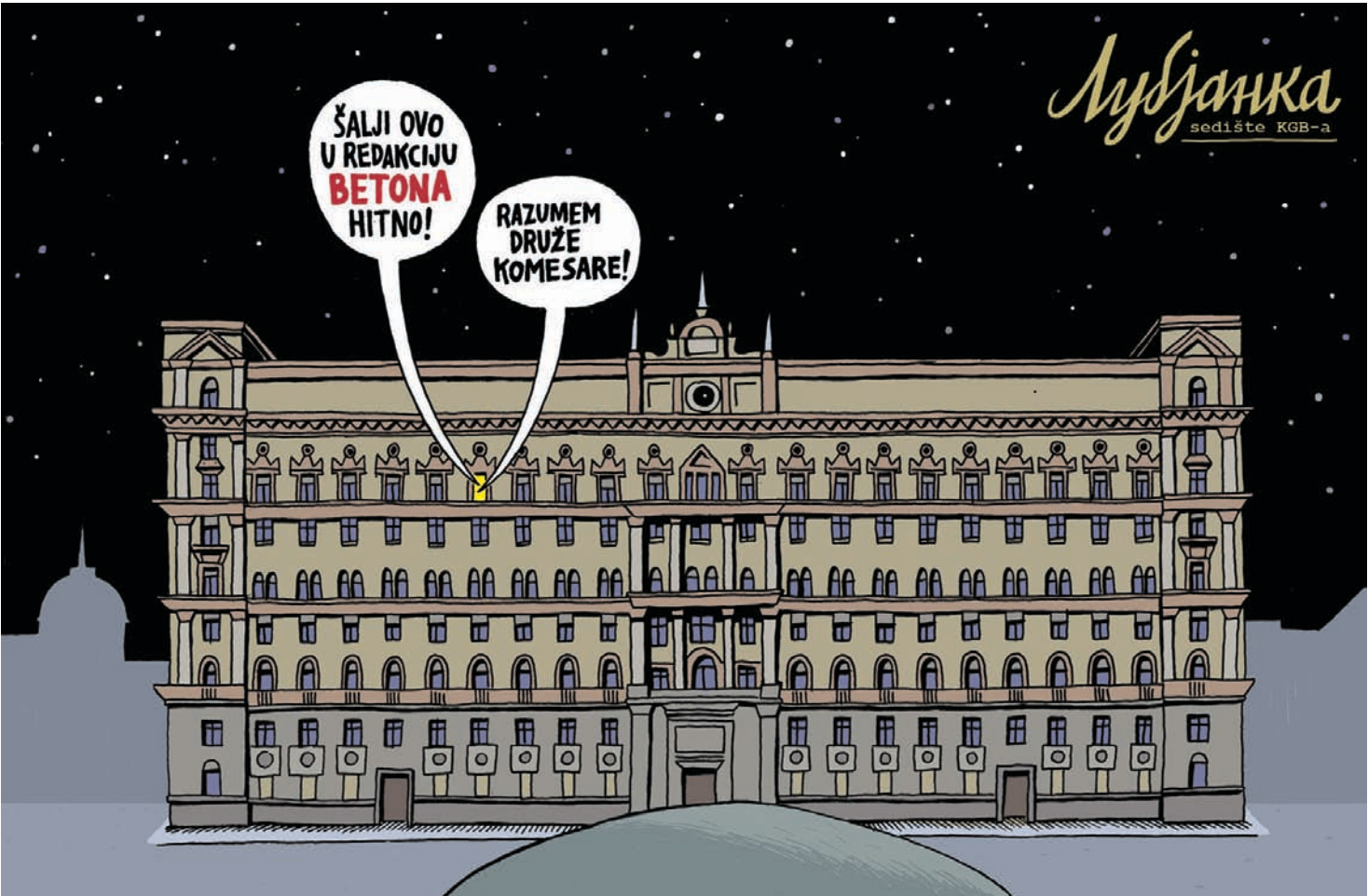
Pa ko nas je branio od komunizma? Sve se uklapa.

Isto tako, verujemo da ni **Beton** nije slučajna meta. Šta god da smo radili, ipak smo jasno pokazali koliki nam je koalicioni potencijal.

I da ne dođe do zabune, mi odmah aklamacijom usvajamo nameštenje druga Manje Minovića za generalnog glodura ovog dvoglavog beloglavog štampanog feniksa koji će rasterati WAC-ove crne vrapce. To je iskusan izvođač i rukovodilac novinskih radova, jedini sposoban da umiri brod u burnim post-recesijskim vodama. Podrazumeva se da će iz disidentskih oblaka nad

treba, ako baš hoće. Jer je svima jasno, WAC je zao, posle *Novosti* i **Betona** na red će doći neko treći, gradovi će se urušiti, penzionisti će kolabirati, ljudi će izgubiti poslove, bolnice će se zatvoriti, najbolji fudbalski klub biće doveden do prosjačkog štapa, a Srbija više nikada neće otići na svetko prvenstvo.

Sa ovakvom strategijom, ekologija i životinje plus estetika dugačke priče, naš projekat će, sigurni smo, biti uvršten među prioritete i dobiće supstancijalnu podršku kako vladinog tako i nevladinog sektora – mada, ovde se javlja i prva nedoumica: ne znamo kako će Mister Krle reagovati na vladin i nevladin sektor... *Because something is happening here, But you don't know what it is, Do you, Mister Chairman?*

našim feniskom bdeti nedremano oko gurua narodne štampe, službine legende, kodno ime Gedža. A finansijsku barijeru prema grabljivim vrapcima održavaće nam, ko drugi nego biznismag Mister Kobe, takođe feniks svoje vrste. I materijalna baza i duhovna vertikalna – to je recept za budućnost.

Slobodni smo da odmah predložimo i konkretne korake za izvlačenje iz kaljuje u koju smo grubo gurnuti:

Zajedno sa cenjenim trendseterskim Kulturnim dodatkom, kao i sa spisateljskim i reperskim kolumnistima druga Manje, organizovaćemo Tradicionalni internacionalni etno-festival dugačke priče, na teme očuvanja životne sredine i borbe za prava životinja. Možda smo u prošlosti grešili, ali sada znamo da su to ključne reči, na početku 21. veka i na pragu Evrope.

Favorizovaćemo dela koja tumače traume zlostavljanih životinja i tretiraju domaća fantasy stvorenja kao što su vampiri, a baciti u ćošak sve te demode grobnice, traume prebijenih homoseksualaca i političke inspiratore. Jer to je put do srca običnih dobrih ljudi, odnosno glasačkog tela. Kada glasačko telo jednom shvati, vrlo brzo će shvatiti i

stranke sa najvećim koalicionim potencijalima: Neverovatno je koliko smo neophodni.

A kada si neophodan, WAC ti ne može ništa, osim da masno podmaže gde god

Ali nedremano službino oko, kodno ime Gedža, sigurno će prepoznati potencijal ovakvih modernih a opet autentično srbijanskih stremljenja, što će, verujemo, biti sasvim dovoljno da se kroz koordinisanu akciju ekonomskog oporavka, sa Drugom Manjom i Gospodinom Kombe normalno, u ovom novom kulturno-političkom glasilu država postavi kao većinski vlasnik i moćni zaštitnik, bila nam je maćeha a biće nam majka. I ponovo ćemo svi zagrljeni i okićeni nagradama „Meša Selimović Srbijanac“, na palubi nekog još većeg belog broda srećno zapevati *Besame mucho*, zdravo doviđenja, odosmo u Evropu, a i na Molitveni doručak. Baš bismo voleli da vidimo kako će se nadobudni WAC ponašati u takvoj situaciji.

Na kraju, želimo da zahvalimo drugu Manji i njegovim spisateljima što su usamljeni, ostavljeni i zapostavljeni pružali tako žestok otpor WAC-ovim žbirima, što su formirali to zrno prkosa oko koga ćemo svi da se svijemo kao prkosno klasje. Unapred zahvaljujemo i našim autorima i čitaocima što će razumeti i odobriti ovakvo strateško prestrojavanje i još žešće navaliti na pisanje i čitanje. Ali pre svega, zahvaljujemo se zvanično još uvek anonimnom autoru *Vojka i Savla*, tom autentičnom narodnom kolumnisti i pripovedaču dovoljno skromnom da se ne potpiše, poeti-vizionaru, jer bez Vojka i Savla ne bi bilo ničega, ni ovakvih *Novosti* ni ovakvog **Betona** – Bog mu dao u raju naselje, Manji i Gedži sreću i veselje. Rusija ■

**Situacija je neizdrživa,
nadamo se da će potrajati.**

Nebojša Bradić & Zoran Hamović

lirika utoke

Piše: Predrag Lucić

BETONU UMESTO ČESTITKE

(iz pesmarice Rajka Petrova Mnoge)

Sve kulturno i sve srpsko	Taj je Beton gubilište
Vređa svakog betonirca,	Za ugledna srpska pera,
O Beton se Parnas smrsko:	Što čitaju, redom nište...
I Matija i Dobrica.	Alal vera, bando Kmera!

Ko da je od živog peska,	Gde je stara srpska slava,
Sve vrednosti u njem tonu:	Gde zakletva Lazareva?!
Sva Srbija, sva nebeska,	Zar da Beton zajebava
Gazi se po tom Betonu.	I sledećih sto brojeva?!

BULEVAR ZVEZDA

Piše: Sekretar SANU

BETON, KPK

Beton - Kulturno propaga(n)dni komplet (jun 2006, Beograd), mrsko glasilo beogradskih *poltpotovaca*. Kao što mu ime kaže, nema tu ni golog „k“ od književne kritike, sve sama propaganda i kuloarski šljam. Neka mi ne zamere čitaoci *Jutarnjeg*, ali kada pišem o njima, provali iz mene samo ono najgore. Kao što reče moj šef Dobrica, dobro je da ih je malo. Svega četvorica u redakciji, pod kišobranom bednog beogradskog lista *Danas* (Sašu Čirića pratimo jos od nena-rodnih studentskih protesta 1996, Tomislav Marković je neprijateljski element koji je završio u E-novinama, Miloš Živanović se vešto krije od javnosti, a Saši Iliću smo već isekli dotok vode i struje – neće još dugo!). Kad su se prvi put pojavili u leto 2006, uplašili smo se da će im se odmah pridružiti akademska mlađarija. Na svu sreću, ništa od toga nije bilo. Ostali su sami da pišu svoje prepotentne kvazianalize o velikanima koji su predano gradili Veliku Srbiju od kneza Lazara do naših dana. Ništa im nije sveto, ni Kosovo, ni Republika Srpska, ni Slobin grob u Požarevcu. Kad je bilo ono s Koštunicom stani-pani oko proglašenja nezavisnosti KiM, pokazali su se kao najgori izdajnički otpad. Onda su nam dojavili iz Službe da imaju i prezentaciju na internetu (www.elektrobeton.net). Lepo su se povezali s Crnogorcima, Bosancima i Hrvatima. Naročito s Hrvatima. Onaj *Feral* ih je objavljivao neko vreme, ali na svu sreću, ugasiše naši hrvatski prijatelji *Feral*. I bi lepo neko vreme. Ali onda se nastavilo u nekakvom *Zarezu* i na *Booksi*. E sad, šta je to *Booksa*, naša Služba nije još detektovala ali radi se na tome. Da zlo bude još veće, izvesni Kruno Lokotar ih je angažovao da vo-de Algoritam u Beogradu i da nam uvoze kojekakve knjige bosanskih i hrvatskih pisaca – pa jesmo li se za to borili?! Sada su nastupali u Leipzigu, pljuvali državu o nemačkom trošku. Moj šef je pisao Merkelovoj i zapretio da će skočiti s Brankovog mosta ukoliko ih budu pozvali i sledeće godine. Pa toj se pošasti, što reče Šešelj, mora *stati u kraj*.

Tekst je preuzet iz specijalnog izdanja Jutarnjeg lista (6.4.2010).

13. jul, CZKD, 19h,
Beton, 100 godina samoće

Gosti: Miljenka Buljević i Vanja Pavlović (Booksa, Zagreb);
Branislav Jakovljević;
Kruno Lokotar;
Petar Luković

Muzika: Duet Ah, Ahilej

Izložba ilustracija: Nikola Korać

Etikete (zasluge za narod)

- ⚡ „politički komesari u SSSR-u“ - Goran Petrović (*Politika*);
- ⚡ „nacionalni nihilisti“ - Bojan Jovanović (*Politika*);
- ⚡ „Crveni Kmeri u srpskoj kulturi“ - Marinko M. Vučinić (*Nova srpska politička misao*);
- ⚡ „književni boljševici i direktni potomci kineske „čtetvoročlane bande“ - Miro Vuksanović (*NIN*);
- ⚡ „odbojnost i prema samim rečima Srbin i srpsko“ - Radoman Kordić (*Evropa*);
- ⚡ „serkl fakultetskih drugara“ i „klan“ - Teofil Pančić (*Vreme*);
- ⚡ „budžak za betoniranje vrednosti u savremenoj srpskoj književnosti“ - Rajko Petrov Nogo (*Glas javnosti*);
- ⚡ „KAD SAM POMISLIO DA ROMAN VREDI: čim sam u Betonu pročitao negativnu kritiku“ - Vasa Pavković (*Blic*);
- ⚡ „multikulturalne ništarije“ - Gojko Tešić (konferencija za novinare u Službenom glasniku);
- ⚡ „mašina za prljanje“ - Slobodan Antonić (*NSPM*)

Izdanja

Srbija kao sprava (Dangraf, 2007)

Antimemorandum-dum (VBZ, 2009)

Tomislav Marković: *Vreme smrti i rasonode* (VBZ, 2010)

Dvojezični broj Betona (broj 46) o savremenoj mađarskoj književnosti u Vojvodini

Specijalno izdanje Betona (36 strana) na nemačkom jeziku za Sajam knjiga u Lajpcigu 2010. (Kulturpropagandabeilage Beton, Spezialausgabe, Leipzig, März 2010)

Strateški partneri

Ex-nedeljnik „Feraltribune“ (Split); IK „Plima“ i časopis „Plima plus“ iz Ulcinja; knjižara i web-portal Booksa (Zagreb); književni časopis „Zarez“ (Zagreb); studentskom časopisu „Sic!“ (Sarajevo); IK Algoritam (Zagreb); grupa strip crtača i ilustratora „Kosmoplovci“ i dizajnerski studio „Metaklinika“ (Beograd); elektronski duo „Aha-hilej“ (Beograd)

Tribine Betona i učešće urednika Betona

(u Srbiji) Kragujevac (SKC); Niš (NKC); Pirot (Narodna biblioteka); Beograd (Gimnazija Sveti Sava, XIII gimnazija, Dom omladine, CZKD, 1. Festival KROKODIL); Zrenjanin (Pozorišni klub Zeleno zvono); Kikinda (Narodna biblioteka „Jovan Popović“); Sombor (galerija); Leskovac (Think tank festival); Indija (nastup KROKODILA); Novi Sad (gosti Led arta); Užice (3. Festival „Na pola puta“); Požega (Likovna galerija);

(u regionu) Bar (Barski ljetopis); Umag (8. i 10. Forum Tomizza); Nikšić (Filozofski fakultet); Zagreb (knjižara Booksa, BP klub, radio 101); Budva (Galerija); Rijeka; Pula; Sarajevo (knjižara Šahinpašića); Mostar (OKC Abrašević); Split (radionica Tradukija); Priština (gostovanje Sarajevskih svesaka)

(u inostranstvu) Lajpcig (Međunarodni sajam knjiga); Soloturn (radionica Tradukija)

Priznanja

Redakcija *Betona*, zajedno sa redakcijom nedeljnika „Economist“, dobila je nagradu NUNS za novinarsku etiku i hrabrost „Dušan Bogavac“ (2007)